

Utlåtande 2016:22 RVI (Dnr 151-1355/2015)

Gemensam avtalsreglering genom LOV för insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS)

Förslag från socialnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Valfrihet inom insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) införs från och med 1 juli 2016 i enlighet med socialnämndens förslag.
2. Ersättning till utförare ska utgå i enlighet med beslut i budget för år 2016.
3. Instrument för nivåbedömning avseende korttidstillsyn enligt 9 § 7 LSS godkänns enligt bilaga till utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen anför följande.

Ärendet

I kommunens skyldighet ingår att erbjuda fritidsverksamhet för skolungdom till och med 12 års ålder. Enligt skollagen sträcker sig ansvaret till och med vårterminen, det vill säga fram till den 30 juni, det år som skolungdomen fyller 13 år. Insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) ger barn över 12 år med en funktionsnedsättning, som har förvärvsarbetande

vårdnadshavare, rätt till korttidstillsyn utanför det egna hemmet. Insatsen ska erbjudas före och efter skolans slut, under lov med mera. Den ska ge fysisk och psykisk stimulans och måste kunna utformas på ett flexibelt sätt. I dag görs individuella avtal mellan stadsdelsnämnder och utförare av korttidstillsyn.

Socialnämnden föreslår att enheten för bedömning och förmedling vid socialförvaltningen får i uppdrag att sätta preliminära ersättningsnivåer samt bedöma faktiska ersättningsnivåer för de som beviljats insatsen korttidstillsyn. Det överensstämmer med hur de flesta andra insatser enligt LSS som är upphandlade enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) hanteras. Ett bedömningsinstrument för resursmätning för att fastställa vilken ersättningsnivå den enskilde omfattas av har utarbetats för att passa insatsen korttidstillsyn.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och kommunstyrelsens råd för funktionshindersfrågor.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till socialnämndens förslag, men påtalar att det i budget för år 2016 beslutades om nya ersättningsnivåer för insatsen.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig positiv till socialnämndens förslag. Förslaget innebär ökad delaktighet och självbestämmande för berörda ungdomar som tillsammans med sina föräldrar kan välja utförare. Det föreslagna bedömningsinstrumentet för att mäta brukarens behov och utifrån det föreslå ersättningsnivå har kompletterats så att det innefattar de specifika behov som personer kan ha inom autismspektrumtillstånd. Denna förändring får troligtvis stor betydelse för stödet till berörda brukare.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd är mycket positiv till socialnämndens förslag om gemensam avtalsreglering genom LOV för insatsen korttidstillsyn. Nämnden tror att förslaget kommer att innebära en mer rättvis finansiering av insatsen för stadsdelsnämnderna, en förbättrad kvalitetskontroll av verksamheterna som utför insatsen samt även bättre möjligheter för socialtjänsten att följa upp varje enskild insats.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är positiv till att en för staden gemensam upphandling av korttidstillsyn för skolgång över 12 år görs. Stadsdelsnämnden delar socialnämndens bedömning att ett gemensamt avtal

som innehåller kvalitetskrav och ersättningsnivåer ökar förutsättningarna för en god kvalitet samt säkerställer en jämnare prisnivå av insatsen.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor menar att det i förslaget inte är klart hur denna förändring kommer att påverka den enskildes möjlighet till goda levnadsvillkor och en kvalitativ korttidstillsyn. Rådet saknar en analys av hur enskilda kommer att påverkas av införandet av ett valfrihetssystem för insatsen korttidstillsyn.

Mina synpunkter

Alla barn har rätt till en meningsfull fritid. För skolpliktiga barn upp till och med 12 år har kommunen ett ansvar att tillhandahålla fritidsverksamhet i anslutning till skoldagen. Barn med en funktionsnedsättning kan ha särskilda behov av tillsyn även efter 13 års ålder, om deras föräldrar förvärvsarbetar. Därför ska kommunen tillhandahålla insatsen korttidstillsyn.

Insatsen erbjuds före och efter skolans slut, under lovdagar, studiedagar och längre lov. Korttidstillsynen ska erbjuda en avkopplande och aktiv fritid i trygg miljö med goda vuxenförebilder. Den ska främja social gemenskap, ge fysisk och psykisk stimulans. Behovet av tillsyn kan variera mycket och måste därför kunna utformas på ett flexibelt sätt.

I stadens budget för år 2015 beslutades att införa ett stadsgemensamt ersättningssystem för insatsen korttidstillsyn och socialnämnden fick i uppdrag att genomföra en upphandling. Socialnämnden har tagit fram ett förslag på ersättningssystem samt ett instrument för nivåbedömning. Enligt förslaget ska ett ersättningssystem införas liknande det för övriga insatser inom LSS som ingår i ett valfrihetssystem. Det innebär en övergång från en anslagsfinansiering till en finansiering via schabloner. Socialnämnden föreslår vidare att en upphandling enligt LOV ska genomföras. Valfrihetssystemet ska införas från 1 juli 2016, vilket också har tagits hänsyn till i stadens budget för år 2016.

Idag tecknar stadsdelsnämnderna individuella avtal för varje enskild insats. Det har lett till att kostnaderna kan variera väldigt mycket, och det är svårt att sätta kvalitetskriterier som är gemensamma för staden. Genom en stadsgemensam avtalsreglering blir insatsen mer likställig. Dessutom möjliggörs det för det enskilda barnet att välja utförare. Jag välkomnar därför socialnämndens förslag på gemensam avtalsreglering för insatsen korttidstillsyn till skolgång över 12 år enligt LSS. Som stadsledningskontoret påpekar har dock ersättningsnivåerna räknats upp i och med budget för år 2016. Det är dessa nivåer som ska gälla.

Bilaga

Instrument för nivåbedömning avseende korttidstillsyn enligt 9 § 7 LSS

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Joakim Larsson (båda M) enligt följande.

Lagen om valfrihetssystem (LOV) infördes 2009 i syfte att öka valfriheten, stärka mångfalden och förbättra kvaliteten. LOV mötte hårt motstånd från inte minst Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Många S-styrda kommuner har vägrat att införa reformen och även i Stockholms stad var Socialdemokraterna och Vänsterpartiet kritiska. Det är därför positivt att den rödgrönrosa majoriteten tycks ha bytt fot genom att stödja att LOV införs för insatsen korttidstillsyn för skolungdomar som är över 12 år och med funktionsnedsättning. Behovet av tillsyn och verksamhet varierar och flexibla och individuella lösningar ska därmed eftersträvas. Det är viktigt att de berörda ungdomarna får ökad delaktighet och självbestämmande och att insatserna i högre grad kan utformas efter den enskildes önskemål. Detta förbättrar möjligheterna för fler ungdomar att få en aktiv, stimulerande och meningsfull fritid.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Valfrihet inom insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) införs från och med 1 juli 2016 i enlighet med socialnämndens förslag.
2. Ersättning till utförare ska utgå i enlighet med beslut i budget för år 2016.
3. Instrument för nivåbedömning avseende korttidstillsyn enligt 9 § 7 LSS godkänns enligt bilaga till utlåtandet.

Stockholm den 10 februari 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Åsa Lindhagen

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Björn Ljung (L) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I kommunens skyldighet ingår att erbjuda fritidsverksamhet för skolungdom till och med 12 års ålder. Enligt skollagen sträcker sig ansvaret till och med vårterminen, det vill säga fram till den 30 juni, det år som skolungdomen fyller 13 år. Insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) ger barn över 12 år med en funktionsnedsättning, som har förvärvsarbetande vårdnadshavare, rätt till korttidstillsyn utanför det egna hemmet. Insatsen ska erbjudas före och efter skolans slut, under lov med mera. Den ska ge fysisk och psykisk stimulans och måste kunna utformas på ett flexibelt sätt. I dag görs individuella avtal mellan stadsdelsnämnder och utförare av korttidstillsyn.

Socialnämnden föreslår att enheten för bedömning och förmedling vid socialförvaltningen får i uppdrag att sätta preliminära ersättningsnivåer samt bedöma faktiska ersättningsnivåer för de som beviljats insatsen korttidstillsyn. Det överensstämmer med hur de flesta andra insatser enligt LSS som är upphandlade enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) hanteras. Ett bedömningsinstrument för resursmätning för att fastställa vilken ersättningsnivå den enskilde omfattas av har utarbetats för att passa insatsen korttidstillsyn.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2015 att för egen del godkänna förvaltningens förslag och att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

I dag finns fem valfrihetssystem för insatser inom LSS upphandlade enligt LOV i Stockholms stad:

- bostad med särskild service för vuxna
- bostad med särskild service för barn och ungdom daglig verksamhet
- kosttidsvistelse utanför det egna hemmet i form av korttidshem

- ledsagarservice och avlösarservice

I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande Utökad valfrihet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning enligt LSS – korttidstillsyn till skolungdom över 12 år (dnr:326-686/2012) föreslås att:

1. Valfrihet införs inom korttidstillsyn till skolungdom över 12 år från och med 1 januari år 2014.
2. Föreslagen ersättningsmodell och ersättningsnivåer fastställs att gälla för korttidstillsyn fr.o.m. 1 januari år 2014.
3. Socialnämnden får i uppdrag att utarbeta anvisningar för hur resursmätningar ska genomföras samt för den enskildes val.
4. Socialnämnden får i uppdrag att komplettera resursmätningarna så att de även omfattar personer med autism och Aspergers syndrom.
5. Socialnämnden får i uppdrag att upphandla korttidstillsyn enligt LOV.

Den 4 september år 2013 tog kommunstyrelsen beslut i ärendet och den 23 september år 2013 gick ärendet upp i kommunfullmäktige där en minoritetsåterremiss begärdes.

I budget för år 2015 fick socialnämnden i uppdrag att utarbeta anvisningar för hur resursmätningar ska genomföras samt för den enskildes val. Dessutom uppdraget att komplettera resursmätningarna så att de även omfattar personer inom autismspektrumtillstånd samt att upphandla korttidstillsyn enligt LOV.

Ärendet

I kommunens skyldighet ingår att erbjuda fritidsverksamhet för skolungdom till och med 12 års ålder. Enligt skollagen sträcker sig ansvaret till och med vårterminen, dvs fram till den 30 juni, det år skolungdomen fyller 13 år. Beslut om korttidstillsyn fattas fr.o.m. höstterminen det år ungdomen fyller 13 år, eller från och med juli månad, i de fall den enskilde begär det.

Insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet enligt LSS ger barn över 12 år med en funktionsnedsättning, som har förvärvsarbetande vårdnadshavare, rätt till korttidstillsyn utanför det egna hemmet. Insatsen ska erbjudas före och efter skolans slut samt under lovdagar, studiedagar och under längre lov som t ex sommarlov och jullov. Korttidstillsyn ska innehålla en avkopplande och aktiv fritid i trygg miljö med goda vuxenförebilder. Den ska främja social gemenskap samt ge fysisk och psykisk stimulans. Behovet av tillsyn kan variera och måste därför kunna utformas på ett flexibelt sätt.

I prop. 1992/93:159 sid 79 framgår följande om korttidstillsyn för skolungdom över 12 år: ”Behovet av tillsyn och verksamhet kan vara mycket varierande. Det innebär att tillsynen måste kunna utformas flexibelt med utrymme för individuella lösningar. Vissa ungdomar kan behöva tillsyn och hjälp i hemmet. För andra kan kommunens reguljära fritidsverksamheter med personligt stöd vara det bästa alternativet. I vissa situationer kan det vara lämpligt att anordna grupper för att tillgodose önskemål som kan finnas bland funktionshindrade ungdomar om att träffa andra ungdomar i en likartad situation.”

Korttidstillsyn kan beviljas även till elever vars föräldrar inte studerar eller

förvärvsarbetar. Insatsen kan beviljas i kombination med personlig assistans om den enskilde har behov av strukturerad fritidsverksamhet tillsammans med andra ungdomar.

Den enskilde ansöker om korttidstillsyn hos handläggare i sin stadsdelsnämnd. Om ungdomen bedöms tillhöra personkretsen inom LSS och har ett behov av insatsen har denne rätt till insatsen. Den enskildes behov av omvårdnad, tillsyn och aktiviteter ska tydligt framgå i en beställning till utföraren som i sin tur ska beskriva hur detta ska tillgodoses i en genomförandeplan. Beställaren och utföraren ska följa upp genomförandeplanen och insatsens kvalitet. I och med införandet av valfrihet enligt LOV är det ungdomen tillsammans med förälder/vårdnadshavare som väljer vilken av de utförare som anslutits till valfrihetssystemet som ska ge den beviljade insatsen.

Statistik hämtad från stadens verksamhetsstöd (Paraplysystemet) den 1 oktober år 2014 visar att det finns 415 barn och ungdomar boende i Stockholms stad som har ett verkställt beslut om korttidstillsyn enligt LSS. En kartläggning genomförd av utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen av stadens elever inom grundsärskolan visar att ca 50 procent saknar korttidstillsyn och att fördelningen är ojämn mellan stadsdelsnämnderna. En inventering från januari 2015 visar att korttidstillsyn vid det tillfället utfördes av:

27 kommunala utförare i Stockholms stad

22 privata utförare

14 kommunala utförare i annan kommun i länet

1 statlig (specialpedagogiska myndigheten)

De allra flesta utförare av korttidstillsyn är skolor men ett fåtal utförare är fristående.

Utförarna omfattar skolor på både grund- och gymnasienivå.

Bolag, stiftelser, föreningar och andra aktörer som driver verksamhet med korttidstillsyn i enskild regi ska ha tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Verksamheter med

korttidstillsyn i kommunens egen regi måste anmälas till IVO innan de startar. För verksamheter som vänder sig till barn finns det lagstadgat krav på registerkontroll av personal samt regler om anmälningsskyldighet vid misstanke om att barn far illa.

Sammanfattning av nuvarande resursfördelningssystem

Medel för verksamhetsområdet funktionsnedsättning fördelas på följande fyra sätt till stadsdelsnämnderna, enligt budget år 2015:

Fast anslag	679,2 mnkr
Särskilt riktade anslag	17,8 mnkr
Nivåbaserade prestationer	2 273,2 mnkr
Personlig assistans	383,1 mnkr
<i>Summa</i>	<i>3 353,3 mnkr</i>

Det fasta anslaget fördelas enligt följande variabler:

- Andel med vårdbidrag, viktat till 10 procent av anslaget
- Andel med handikappersättning, viktat till 50 procent av anslaget

- Andel personer med färdtjänst under 65 år, viktat till 20 procent av anslaget
- Andel personer med assistansersättning (från Försäkringskassan) över 20 timmar i veckan, viktat till 20 procent av anslaget

De särskilt riktade anslagen utgår till de stadsdelsnämnder som har boendeserviceenheter eller kommunövergripande verksamheter. I dagsläget har en stadsdelsnämnd en boendeserviceenhet till en kostnad av 3,5 mnkr och tre stadsdelsnämnder har kommunövergripande verksamheter till en kostnad av 14,3 mnkr. *Fördelning efter prestationer används för fyra insatser:*

- Bostad med särskild service, d v s gruppbostad och servicebostad, (inkl. ålderspensionärer)
- Daglig verksamhet (inkl. ålderspensionärer)
- Bostad med särskild service för barn och ungdomar
- Korttidsvistelse utanför det egna hemmet, d v s korttidshem

Varje insats omfattar ett antal olika ersättningsnivåer graderade efter stödbehov. Ersättningen justeras i samband med tertiärrapporterna. Ersättningsnivån för olika individer beslutas av enheten för bedömning och förmedling som är organiserad under socialnämnden. Nivån bestäms med hjälp av ett bedömningsinstrument.

Assistansersättning de 20 första timmarna per vecka:

Kommunen har ett lagstadgat betalningsansvar för de 20 första timmarna per vecka i varje beslut om assistansersättning som Försäkringskassan fattar med stöd av socialförsäkringsbalken (SFB), f d LASS. Stadsdelsnämnden får ersättning i budget utifrån antal personer med assistansersättning från Försäkringskassan multiplicerat med det belopp som staten årligen fastställer multiplicerat med 20 timmar. Kommunen ansvarar för kostnaden för de 20 första timmarna per vecka av Försäkringskassans samtliga beslut om assistansersättning. Det antal personer som fastställts i budget justeras i samband med tertiärrapporter.

Kostnader för verksamheten korttidstillsyn idag

I budget år 2005 överfördes kostnadsansvaret för korttidstillsyn från utbildningsnämnden till stadsdelsnämnderna. Det som överfördes var 60,0 mnkr och byggde på utbildningsförvaltningens uppskattade kostnad. För år 2014 bokförde stadsdelsnämnderna nära 80 miljoner kronor för denna verksamhet. Denna verksamhet har därmed haft en kraftigare kostnadsutveckling än andra jämförbara kommunala verksamheter. I och med att kostnaderna för korttidstillsyn inte fördelas till stadsdelsnämnderna via schablon utan i det fasta anslaget så har uppräkningsen till denna verksamhet varit låg.

Enligt tidigare tjänsteutlåtande (dnr 326-686/2012) redovisas att kostnaden för korttidstillsyn varierar stort i stadsdelsnämnderna för respektive elev. Skillnaden var år 2012 mellan 5 500 kronor i månaden och 44 000 kronor i månaden. Skälet till den stora skillnaden är delvis den enskildes behov av stöd men också att platser köps enligt så kallade enskilda individuella avtal från privata utförare. En annan orsak är att det inte finns ett tydligt ersättningsystem för korttidstillsyn på samma sätt som för till

exempel fritidshem för barn i särskolan.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen föreslår att en upphandling av utförare av insatsen korttidstillsyn enligt LSS görs i enlighet med övriga insatser som redan upphandlats enligt LOV.

Förvaltningen föreslår att ett förfrågningsunderlag utarbetas och tas upp i socialnämnden våren 2016 så att utförare har möjlighet att ansöka om att ansluta sig via avtal som kan börja gälla den 1 juli 2016.

Upphandlingen enligt LOV tillhandahåller en gemensam avtalsgrund som ger förutsättningar för lika krav och ersättning till utförare som ger stöd och service till stadens medborgare. De verksamheter som ansöker och godkänns följs upp på verksamhetsnivå av socialförvaltningen med stöd av en utvärderingsmall och på individnivå av den beställande nämnden, samt genom brukarenkäter från stadsledningskontoret. En gemensam avtalsgrund ger bättre förutsättningar för kvalitetssäkring. Handläggarnas utredningar kommer att utgöra underlag för den preliminära nivåbedömningen, som i sin tur görs av enheten för bedömning och förmedling. Det innebär att kvalitetskravet på handläggarnas utredningar kommer att öka, vilket i sin tur skapar förutsättningar för en positiv utveckling av utredningar, bedömningar och beslut.

Socialförvaltningen föreslår vidare att korttidstillsyn till skolungdom över 12 år enligt LSS från och med 1 juli 2016 ersätts med en för staden gemensam schablon utifrån prestation. Detta kommer att göras på samma sätt som idag gäller för daglig verksamhet, korttidsboende samt bostad med särskild service för barn och ungdomar respektive vuxna enligt LSS. Antalet prestationer mäts vid två tillfällen per år och den preliminära budgeten justeras med snittet av dessa två mätningar. I dag finansieras stadsdelsnämnderna korttidstillsyn via det fasta anslaget som är oberoende av antalet prestationer.

Förvaltningen föreslår att enheten för bedömning och förmedling, som är organiserad under socialnämnden, får i uppdrag att ansvara för att göra preliminära bedömningar samt för att fastställa ersättningsnivåer. Förvaltningen föreslår att följande indelningar av nivå och schablonbelopp gäller från och med andra halvåret 2016 när LOV-avtalet enligt förslag kan börja gälla:

Ersättning till beställande nämnd

Nivå	Schablonbelopp
1	89 689
2	143 504
3	215 255
4	322 884

De ovan nämnda schablonerna utgår från vad kommunstyrelsen ersätter stadsdelsnämnderna för korttidstillsyn. I detta ärende fastställs även de gemensamma ersättningsnivåer som gäller för utförare av korttidstillsyn. De definieras i ersättning

per månad enligt följande:

Ersättning till kommunala utförare

Nivå	Ersättningsbelopp
1	7 118
2	11 389
3	17 084
4	25 626

Ersättning till privata utförare

Nivå	Ersättningsbelopp
1	7 275
2	11 640
3	17 460
4	26 189

Tillägg till belopp kan ges efter särskild redovisning.

Ersättning till utförare görs månadsvis via Paraplysystemet för de utförare som är anslutna till detta. Övriga utförare via fakturering.

Skillnaden mellan schablon och ersättningsbelopp är att schablonen är 5 procent högre för att täcka stadsdelsnämndens beställare för myndighetsutövning och politisk ledning. Denna del av verksamheten riktar sig mot samtliga utförare, oavsett regiform. Skillnaden mellan kommunala utförare och privata är att privata utförare har en kompensation på 2,2 procent för att de inte har rätt att dra av momskostnader.

De ovan redovisade schablonerna och ersättningsbeloppen är uttryckta i 2015 års nivå. Eventuell uppräknig sker i budget 2016.

I bedömningsinstrumentet för dessa nivåer har de specifika behov som personer kan ha inom autismspektrumtillstånd inarbetats. Under våren 2016 kommer enheten för bedömning och förmedling att besöka alla utförare för nivåbedömningar av samtliga cirka 400 personer som har korttidstillsyn. Extra resurser behöver avsättas för detta motsvarande 2,0 heltidstjänster under perioden 2016-01-01 till 2016-06-30 vilket motsvarar en extra kostnad om 0,7 mnkr.

I likhet med övriga insatser upphandlade enligt LOV så ska anvisningar finnas för hur resursmätningar ska genomföras samt för den enskildes val. Befintliga anvisningar omarbetas så att de även omfattar insatsen korttidstillsyn. Förändringar ska göras i stadens verksamhetssystem, Paraplysystemet, så att beställare, enheten för bedömning och förmedling samt utförare kan ansluta sig och använda det som dokumentationssystem för insatsen korttidstillsyn. Beställningar, aviseringar och utförarrapportering ska ske via Paraplysystemet.

Valfriheten ska innebära att ungdomar över 12 år, som sökt och fått ett gynnande

beslut om att de är berättigade till korttidstillsyn, ska kunna göra ett eget val av vilken korttidstillsynsverksamhet han eller hon vill delta i. Valet ska göras bland utförare som finns med i valfrihetssystemet och som kan tillhandahålla den insats som den enskilde är i behov av, någon begränsning till en viss stadsdel ska inte ske. Vid önskemål ska det gå att byta korttidstillsyn. Valet av korttidstillsynsverksamhet ska inte begränsas av vilken skola eleven valt. Om den enskilde inte vill eller kan göra ett eget val är kommunen skyldig att ta fram ett ickevalsalternativ. Socialförvaltningen föreslår att närmast lediga plats, hos utförare inom valfrihetssystemet, till den skola eleven går i utgör ickevalsalternativet.

Ingen beläggningsgaranti kan lämnas till utförarna. Varje utförare får genom bland annat visad kvalitet konkurrera om att bli valda.

Stadsdelsnämnden fortsätter att ansvara för kostnader för den s.k. tredje resan, d v s ungdomens resa från korttidstillsynen till hemmet. Skolan ansvarar för kostnader för resor från hemmet och till skolan samt från skolan till korttidstillsynen.

I ett valfrihetssystem är det viktigt för den enskilde att kunna välja. Utförare av korttidstillsyn ska kunna presenteras på stadens webbsida via Jämför service. Även brukarundersökningar behöver genomföras.

Beredning

Ärendet har initierat av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Kommunstyrelsens råd för funktionshindersfrågor.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till de förslag som föreslås, vilket sannolikt kommer leda till tydligare kvalitetskrav och ett mer överblickbart utbud av utförare.

De schabloner och ersättningsnivåer som presenteras har sedan socialnämnden skrev fram sitt ärende räknats upp i och med budget 2016 med 2 procent, vilket ger de nya nivåerna:

Nivå 1: 91 483

Nivå 2: 146 374

Nivå 3: 219 560

Nivå 4: 329 342

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2015 att godkänna förvaltningens remissvar och överlämna det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning är positiv till socialförvaltningens förslag. Förslaget innebär ökad delaktighet och självbestämmande för berörda ungdomar som tillsammans med sina föräldrar kan välja utförare. Men, om ungdomen har behov av korttidstillsyn på morgonen, innan skolan börjar, är resan till korttidstillsynen föräldrarnas/vårdnadshavarnas ansvar. Detta kan begränsa möjligheten för ungdomen att välja den korttidstillsyn som bäst möter ungdomens särskilda behov. Stadsdelsnämnden ansvarar bara för kostnaden för den s.k. tredje resan d.v.s. ungdomens resa från korttidstillsynen till hemmet.

Valfrihetssystemet innebär att ersättningen till utförare sker genom en ”peng” lika för alla utförare. De utförare som ansluter sig till LOV konkurrerar om att bli valda genom visad kvalitet. En upphandling enligt LOV betyder en gemensam avtalsgrund vilket ger bättre förutsättningar för att säkra verksamheternas kvalitet.

Förslaget innebär också att det bedömningsinstrument som mäter brukarens behov och därmed ersättningsnivå, kompletteras så att de innefattar de specifika behov som personer kan ha inom autismspektrumtillstånd. Denna förändring får troligtvis stor betydelse för stödet till berörda brukare.

Brommas råd för funktionshinderfrågor har lyft de konsekvenser som införandet av LOV kan medföra för de ungdomar som idag har korttidstillsyn, om deras nuvarande verksamheter väljer att inte ingå i valfrihetssystemet.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2015 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och översända det som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är mycket positiv till socialförvaltningens förslag om gemensam avtalsreglering genom LOV för insatsen korttidstillsyn. Förvaltningen tror att förslaget kommer att innebära en mer rättvis finansiering av insatsen för stadsdelsnämnderna, en förbättrad kvalitetskontroll av verksamheterna som utför insatsen samt även bättre möjligheter för förvaltningen att följa upp varje enskild insats.

Under 2015 har hittills 40 barn i stadsdelen varit aktuella för insatsen. I dagsläget har förvaltningen aktuella beslut om korttidstillsyn enligt LSS för 31 barn över 12 år. En tredjedel av dessa barn har sin korttidstillsyn vid Lunaskolan som är en friskola i stadsdelen riktad till barn och ungdomar i behov av särskilt stöd med Aspergers syndrom, ADHD och liknande neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Åtta barn har korttidstillsyn vid kommunal skola. Merparten av de 31 barnen är grundskoleelever.

Förvaltningen har sett en kraftig kostnadsutveckling för korttidstillsynen under de senaste åren. Sedan 2013 har kostnaderna för korttidstillsyn i stadsdelen ökat från 3,2 mnkr till 5,5 mnkr under 2015. Det fasta anslaget har dock inte utökats för att täcka denna kostnad, vilket innebär att stadsdelen inte fått någon ekonomisk kompensation för att kunna bekosta den kraftiga ökningen. Förvaltningen är positiv till förslaget att korttidstillsynen ersätts med en stadsgemensam schablon utifrån prestation, då detta kommer att innebära att förvaltningen ges medel som mer träffsäkert motsvarar de faktiska kostnaderna för insatsen.

Förvaltningen upplever att den nuvarande oreglerade marknaden med många olika privata utförare försvårar den individuella uppföljningen. Beställarenheten funktionsnedsättning har bland annat upplevt svårigheter att få behövlig information från vissa utförare om till exempel öppettider och elevens närvaro samt att det är svårt att ställa krav på insatsens utformning. Förvaltningen upplever också att det är svårt att avgöra om kostnaden för insatsen är rimlig. I och med en gemensam avtalsreglering förväntas uppföljningarna av individärendena underlättas och insynen i vad utförarnas uppdrag innefattar öka. Förvaltningen ser mycket positivt på att de verksamheter som kommer att godkännas som utförare i valfrihetssystemet kommer att följas upp på verksamhetsnivå av socialförvaltningen. Dessa verksamhetsuppföljningar kommer att säkerställa att korttidstillsynen för ungdomar är av god kvalitet.

Det kommer att bli en utmaning för förvaltningen att erhålla schablonersättning för samtliga barn som behöver korttidstillsyn enligt LSS efter sommarlovet i år. Beställarenheten funktionsnedsättning behöver utreda samt fatta beslut om insats före den 27 augusti för att kunna erhålla schablonersättning för varje barn. För att förvaltningen ska kunna utreda samt fatta beslut om insatsen behöver barnets vårdnadshavare ansöka om insatsen. Det ställer stora krav på samverkan mellan förvaltningen och de närliggande skolorna för att få denna process att fungera smidigt.

Förvaltningen tror också att det kommer att bli en utmaning för staden att få samtliga befintliga utförare att gå med i valfrihetssystemet. Det är viktigt att samtliga utförare av korttidstillsyn får information om LOV och den kommande förändringen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2015 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att en för staden gemensam upphandling av korttidstillsyn för skolungdom över 12 år görs. Förvaltningen delar Socialförvaltningens bedömning att ett gemensamt avtal som innehåller kvalitetskrav och ersättningsnivåer ökar förutsättningarna för en god kvalitet samt säkerställer en jämnare prisnivå av insatsen.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor beslutade vid sitt sammanträde den 1 december 2015 att besvara remissen enligt följande.

Det är inte klart hur denna förändring kommer att påverka den enskildes möjlighet till goda levnadsvillkor och en kvalitativ korttidstillsyn. Det enda som nämns är att den enskilde inom ramen för LOV kommer att få välja korttidstillsyn. Trots att det teoretiskt är korrekt vet vi att det inom LOV funnits praktiska begränsningar att välja verksamhet av olika skäl. En anledning kan vara att ett fåtal verksamheter väljer att delta i systemet.

Vi saknar en analys av hur enskilda kommer påverkas av införandet av LOV. En oacceptabel konsekvens, som också skett inom ett flertal kommuner i länet, är att enskilda uppmanats och ibland tvingats byta sin nuvarande verksamhet mot en ny inom LOV-systemet. Direkt motsatt syftet med valfrihet. Detta är inte önskvärt och staden bör klargöra att så inte kommer ske när man nu inför LOV inom korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år.

För att ett valfrihetssystem ska vara fungerande måste det finnas ett stort antal verksamheter med. Vi kan inte se att staden gjort någon bedömning om hur många verksamheter, i förhållande till i dag, som väntas gå med. Därför är det svårt att bedöma om detta införande innebär en faktiskt ökad valfrihet.

Till sist vill tillägga att funktionshinderorganisationer tidigare varit kritiska till hur nivåbedömningen av enskilda individer genomförs. Det har tidigare skett utan den enskildes eller legal företrädares medverkan. Vi anser fortsatt att den enskilde ska få medverka i nivåbedömningen.